

Budgetskrivelse 2025

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för en likvärdig utbildning	5
Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse	6
Förändringar i omvärlden	11
Beslut, händelser och förändringar i omvärlden.....	11
Förändrade demografiska förutsättningar	11
Förslag och översyner som påverkar förvaltningen som arbetsgivare	11
Nationella beslut som påverkar nämndens uppdrag	12
Kommunala beslut som påverkar nämndens uppdrag	15
Behov av förändringar i Malmö stad som helhet.....	16
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet	17
Generellt inför budget 2025.....	17
Avgörande att säkra kompetensförsörjningen och behålla befintlig personal	17
Lokalplanering och skolplacering utifrån den demografiska utvecklingen	18
Systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa varje barns rätt till utbildning	19
Skapa stödjande digitala strukturer	21
Kommunbidrag	24
Riktade statsbidrag och övriga bidrag	29
Begäran om investeringsram	31
Investeringsram.....	31

Sammanfattning

Grundskolenämnden har ett hemkommunansvar för de drygt 42 000 barn och unga i Malmö i åldern 6–15 år. Verksamhetsmässigt ansvarar grundskolenämnden för kommunal förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Nämndens verksamhet omfattar knappt 35 000 elever. Dessa elever ska ha en skolplats, behöriga lärare i alla ämnen och en stimulerande lärmiljö som gynnar elevens lärande och utveckling. Att åstadkomma det för varje elev är grundskolenämndens uppdrag.

Efter flera års kraftig ökning av elevantalet ser nu nämnden en minskning av antalet elever, Malmö stads senaste befolkningsprognos visar dessutom att minskningen kommer att ske i en snabbare takt än vad tidigare prognoser visat. Det har en stor inverkan på nämndens lokal- och kapacitetsplanering. Färre elever kommer på sikt innebära en avveckling av skolplatser. Om minskningen av antalet elever går för fort finns det risk för att avvecklingen av skolplatser inte kommer kunna se i samma takt som elevantalet minskar. Det innebär i sin tur en risk för att lokalkostnaderna per elev kan komma att öka. För en skola kan färre elever innebära försämrade möjligheter att ha en ekonomi i balans då den ekonomiska ersättningen till skolorna baseras på antalet inskrivna elever.

I kombination med ett generellt ansträngt ekonomiskt läge får de förändrade demografiska förutsättningarna än större påverkan. I budget 2024 ålades grundskolenämnden med ett effektiviseringskrav. Det har bland annat medfört att fler medarbetare är i omställning och att externa rekryteringar pausats. Nämndens verksamhet påverkas även i hög grad av nationella lagändringar och andra styr signaler. Det finns flera tecken på en ökande nationell styrning av skolan, bland annat förslag på ett nationellt professionsprogram och utredning om en nationell skolpengsnorm.

Nämndens delvis nya planeringsförutsättningar medför att det blir ännu viktigare att arbeta för att behålla personal, planera för ett effektivt lokalutnyttjande och utveckla nya, mer effektiva sätt att jobba på. Inför 2025 finns det fortsatt ett generellt behov av att se över nämndens resursfördelning. Målbilden är fortfarande att värna klassrumsundervisningen, fritidshemsverksamheten och elevhälsan.

Utbildningsnämndernas gemensamma arbete för en likvärdig utbildning

Utbildningsnämnderna i Malmö stad prioriterar en likvärdig utbildning med hög kvalitet som stärker barns och elevers förutsättningar för det livslånga lärandet. Utgångspunkten är att utbildning är en mänsklig rättighet som även ska förmedla och förankra respekt för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Alla barn och elever ska tidigt ges förutsättningar att utveckla grundläggande förmågor och färdigheter för att möta det som förväntas genom utbildningssystemet. En trygg omsorg och stimulerande lärmiljöer krävs för att barn och elever ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningsnämndernas fördjupade samverkan med fokus på en god språklig förmåga, det kompensatoriska uppdraget och hållbara övergångar mellan skolformer har utvecklats i en positiv riktning. Därför är det av största vikt att nämnderna ges förutsättningar att bibehålla samverkansprocesser som ger resultat för barn och elever genom utbildningssystemet.

Nämndernas gemensamma uppdrag är grundläggande för att nå stadens målsättningar kopplat till goda uppväxtvillkor och den jämlika staden. Därför är även långsiktiga satsningar på utbildningsverksamheten nödvändiga för att staden ska kunna erbjuda en kvalitativ utbildning som leder till ökad valkompetens samt självförsörjning.

En avgörande faktor för en trygg omsorg och likvärdig utbildning är nämndernas kompetenta medarbetare som kan möta barn och elever i en föränderlig omvärld. Därför behöver nämnderna säkerställa en god arbetsmiljö och skapa förutsättningar för att betydelsefull kompetensutveckling kan ske.

Grundskoleverksamheten i Malmö i nationell jämförelse

Kostnadsutveckling för Malmös skolor jämfört med andra kommuner

Malmö ligger lägre än både genomsnittskommunen, Göteborg och storstadskommunerna vad gäller kostnaden per elev i grundskola 2023. Kostnaderna i Malmö har ökat med 11,6 % mellan 2019 och 2023, vilket är mer än utvecklingen i storstadskommunerna (9,7 %) men mindre än utvecklingen i genomsnittskommunen (16,6%).

Kostnad för kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev, 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	118 831	121 068	124 800	129 421	138 420
Göteborg	134 176	129 130	135 780	143 381	152 463
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	124 737	123 742	127 905	134 294	136 869
Malmö	121 511	124 376	126 790	130 123	135 635

Källa: SCB

Not: I totala kostnader ingår kostnader för lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, lärmaterial, utrustning och skolbibliotek samt övriga kostnader (till exempel administration och SYV-verksamhet). Kostnader för skolskjuts ingår inte.

Malmö sätter resurserna i klassrummet

Under 2023 lade Malmö en högre kostnad per elev på undervisning än genomsnittskommunen och storstadskommunerna (frånsett Göteborg). Resurserna som används till undervisning har ökat med 13,3 % för Malmö mellan åren 2019 och 2023. Detta är en större ökning än för övriga storstadskommuner men mindre än ökningen för en genomsnittskommun. Det kan jämföras med att Malmös kostnader för grundskola totalt har ökat med 11,6 % under motsvarande period. En allt större andel av förvaltningens totala resurser läggs på undervisning.

Kostnad för undervisning i kommunal grundskola åk 1–9, kr/elev, 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	66 419	67 901	69 987	71 631	77 326
Göteborg	82 195	74 013	74 799	78 507	85 966
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	72 887	70 603	71 435	73 684	77 860
Malmö	75 040	75 894	77 471	79 587	84 984

Källa: SCB.

Not: I undervisningskostnader ingår samtliga kostnader för läro- och timplanbundna aktiviteter, d.v.s. i huvudsak lärarnas och andra pedagogers löner (t.ex. fritidspedagoger, förskollärare och specialpedagoger).

Malmö elever har högt meritvärde sett till elevernas socioekonomiska bakgrund

Malmö skolors meritvärde 2023 – 228,9 – var högre än det genomsnittliga meritvärdet i genomsnittskommunen men under storstädernas genomsnitt. SKR och SCB har tagit fram ett utvecklingsnyckeltal där hänsyn tas till kommunens socioekonomiska struktur i jämförelse mot faktiskt meritvärde. Malmö meritvärde 2023 var 11,3 poäng högre än förväntat utifrån elevunderlaget. I tabellerna nedan visas meritvärden för kommunala skolor och avvikelse från förväntat meritvärde.

Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen), 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	218,4	219,6	220,4	217,1	216,9
Göteborg	217,5	219,9	220,2	220,5	217,2
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	229,7	232,3	233,2	232,4	231,7
Malmö	219,4	224,6	229,8	228,6	228,9

Källa: Skolverket (Siris).

Not: Elevernas sammanlagda meritvärde dividerat med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. Betygen mäts före prövning. Uppgiften avser elevresultat, vårterminen, för referensåret.

Genomsnittligt meritvärde (åk 9) avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	-2,7	-3,1	-3,9	-4,0	-3,5
Göteborg	-4,3	-4,0	-6,0	-6,1	-8,3
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	3,6	5,4	3,7	3,7	3,7
Malmö	4,7	8,3	9,9	9,9	11,3

Källa: SKR och SCB

Not: Visar avvikelser mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. Modellberäknade värden för genomsnittligt meritvärde har tagits fram av SKR i en regressionsmodell där kommunerna jämförs med övriga kommuner och där hänsyn tagits till behov av ekonomiskt bistånd, nyinvandrade elever (0–4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön samt fr.o.m. 2018 andel elever med okänd bakgrund. Avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett var de är folkbokförda.

Sammanfattningsvis har Malmö skolor bedrivit skolverksamheten på ett allt mer effektivt sätt med ett

elevresultat som överträffat det förväntade med hänsyn till Malmös socioekonomiska struktur. En del av förklaringen till resultatförbättringen antas vara att en större del av resurserna har riktats till undervisning.

Malmö har en hög andel elever som är inskrivna i fritidshemmet

En annan av förvaltningens styrkor som bidrar till att kunna arbeta med skolans kompensatoriska uppdrag på ett framgångsrikt sätt är att Malmö har en hög andel elever inskrivna i fritidshemmet i nationell jämförelse. Under de senaste fem åren har Malmö legat på en högre nivå än både genomsnittskommunen och storstadskommunerna.

Andel barn 6–12 år inskrivna i fritidshem, 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	53 %	52 %	51 %	51 %	54 %
Göteborg	52 %	51 %	52 %	54 %	57 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	55 %	54 %	55 %	55 %	57 %
Malmö	62 %	61 %	61 %	61 %	63 %

Källa: SCB.

Not: Avser antal inskrivna barn i fritidshem i förhållande till antalet barn i befolkningen i åldersgruppen, oavsett i vilken regi verksamheten bedrivs. Uppgiften avser kalenderår, och beräknas som medelvärdet av antal barn 15 oktober innevarande och närmast föregående år.

I grundskoleförvaltningen beviljas många elever fritidshemsplats utifrån elevens egna behov, när vårdnadshavarna inte förvärvsarbetar eller studerar. Under läsåret 2022/23 beviljades minst 477 elever en sådan fritidshemsplats och det vanligaste skälet till beviljande var språkliga skäl, när eleven har ett annat modersmål än svenska. Dessa fritidshemsplatser är gynnsamma för den enskilda skolans ekonomi utifrån att varje elev genererar skolpeng, men är kostsam för förvaltningen i stort utifrån att vårdnadshavares kostnad för fritidshemsplats är subventionerad och inte täcker förvaltningens hela kostnad för att eleven går i fritidshem.

Malmös elever får allt bättre socioekonomiska förutsättningar

Elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen har förbättrats i Malmö de senaste åren. Förutom att fler elever har högutbildade föräldrar och att det är färre elever som är nyanlända, bor eleverna i större utsträckning med båda vårdnadshavarna, och en mindre andel av vårdnadshavarna får ekonomiskt bistånd. I nationell jämförelse har Malmö fortsatt lägre andel elever med högutbildade föräldrar än storstadskommunerna, men högre andel än genomsnittskommunen. Malmö har fortsatt också en högre andel elever med utländsk bakgrund och som är nyanlända än genomsnittskommunen och storstadskommunerna.

Även om de socioekonomiska förutsättningarna förbättrats totalt på Malmönivå skiljer sig elevernas förutsättningar mycket mellan skolorna i Malmö.

Andel elever med högutbildade föräldrar i kommunal grundskola åk 1–9, 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	51 %	52 %	52 %	53 %	55 %
Göteborg	62 %	63 %	64 %	64 %	66 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	64 %	65 %	66 %	67 %	68 %
Malmö	57 %	58 %	59 %	59 %	61 %

Källa: Skolverket.

Not: Högutbildade föräldrar har eftergymnasial utbildning.

Utländsk bakgrund bland elever i åk 1–9, kommunala skolor, andel (%), 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
Göteborg	36 %	36 %	37 %	38 %	37 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	36 %	36 %	36 %	37 %	36 %
Malmö	52 %	52 %	52 %	52 %	52 %

Källa: Skolverket.

Not: Elever med utländsk bakgrund är födda utomlands eller har föräldrar som båda är födda utomlands.

Nyanlända elever och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1–9, andel (%), 2019–2023.	2019	2020	2021	2022	2023
Alla kommuner (ovägt medel)	8,4 %	7,0 %	5,3 %	4,8 %	4,0 %
Göteborg	7,5 %	6,7 %	5,7 %	5,7 %	5,4 %
Kommuner med fler än 200 000 invånare (ovägt medel)	8,2 %	7,3 %	6,1 %	5,7 %	5,0 %
Malmö	10,8 %	10,0 %	8,3 %	7,3 %	6,4 %

Källa: Skolverket.

Not: Nyanlända är elever som har kommit till Sverige under de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

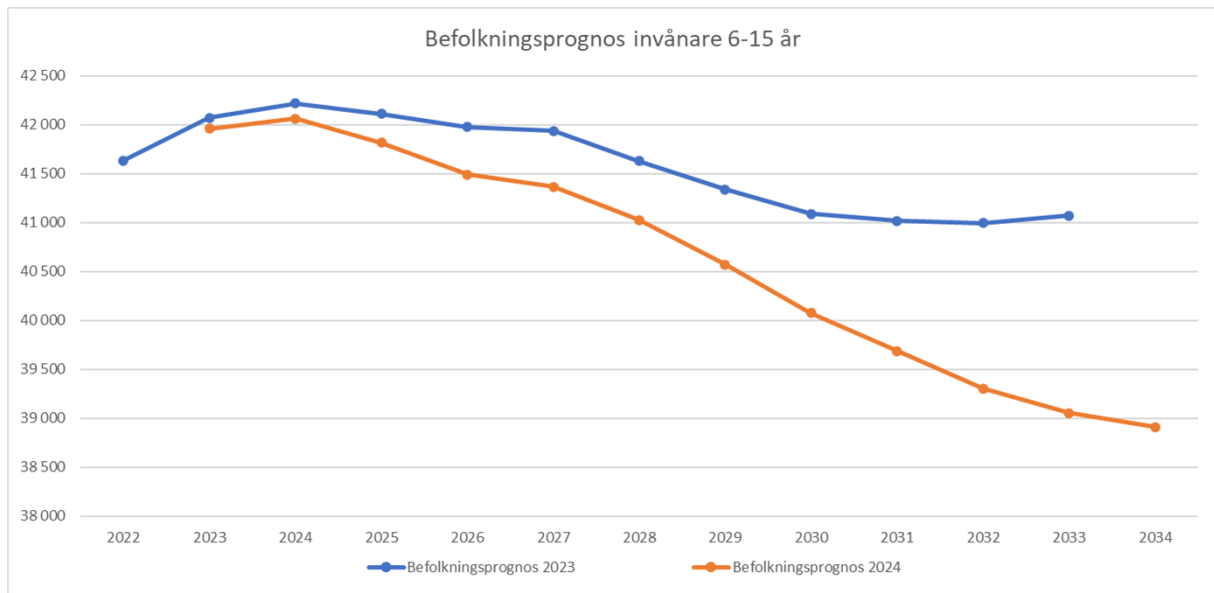
- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämndens verksamhet under 2025 och framåt, samt på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten? Hur kan nämnden bidra till att underlätta måluppfyllelsen och/ eller minska nettokostnaderna för Malmö stad som helhet?

Beslut, händelser och förändringar i omvärlden

Förändrade demografiska förutsättningar

Ny prognos visar snabbare minskning av antalet elever i förskoleklass och grundskola

Under flera år har ökningen av antalet elever i grundskolan varit stor i Malmö. Den utvecklingen har nu tagit en annan vändning och från 2025 prognosticeras det totala antalet elever i förskoleklass och grundskola minska enligt Malmö stads befolkningsprognos från 2024. Även förra årets befolkningsprognos förutspådde en negativ demografiutveckling, men i mindre omfattning.

Källa: Malmö stads befolkningsprognos 2024.

Fler elever i anpassad grundskola

Under ett antal år har det skett en kontinuerlig ökning av antalet elever som är inskrivna i anpassad grundskola, både i absoluta tal och som andel av det totala elevunderlaget. I slutet av läsåret 2023/2024 läser cirka 600 elever i Malmö enligt läroplan för anpassad grundskola. Nästan samtliga av dessa läser i en kommunal skola. Ungefär 10 procent av dessa elever läser integrerat i grundskolan, det vill säga att de går i en klass i en grundskoleverksamhet men följer den anpassade grundskolans läroplan. Resterande elever som läser enligt den anpassade grundskolans läroplan gör det i en anpassad grundskoleverksamhet.

Förslag och översyner som påverkar förvaltningen som arbetsgivare

Förslag på nationellt professionsprogram

År 2022 gav regeringen Skolverket i uppdrag att ta fram ett nationellt professionsprogram inom skolväsendet. Syftet med ett nationellt professionsprogram är att stärka professionen hos rektorer, lärare

och förskollärare, öka yrkenas attraktionskraft och utveckla undervisningens kvalitet. Uppdraget har förlängts i omgångar, och i maj 2024 presenterade Skolverket sitt förslag.

Förslaget innehåller dels en nationell struktur för kompetensutveckling för lärare och förskollärare respektive rektorer, vilket Skolverket beskriver som det mest centrala i ett professionsprogram, och dels ett nationellt meriteringssystem. En nationell struktur för kompetensutveckling innebär att det ska finnas ett strukturerat utbud av kompetensutveckling av hög kvalitet under rektorers, lärares och förskollärares hela yrkesliv. För lärare och förskollärare berör förslagen både individuell kompetensutveckling och kollegialt lärande, båda med syfte att stärka undervisningsskickligheten. Ett nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare medför en möjlighet att ansöka om meriteringsnivå, i Skolverkets förslag finns tre meriteringsnivåer.

I förslaget framgår också att Skolverket föreslår att en nationell arena för samverkan kring professionsprogrammet (NASP) etableras, för utökad samarbete mellan Skolverket, universitet och högskolor som bedriver förskolläraryrket och lärarutbildning samt fortbildning för rektorer. NASP föreslås arbeta på initiativ av Skolverket och Sveriges universitets- och högskoleförbund och fungera som en styrgrupp för att utveckla nya och befintliga uppdragsutbildningar inom ramen för professionsprogrammet.

Lagändringarna som möjliggör ett nationellt professionsprogram föreslås träda i kraft den 1 januari 2025. Det är tydligt att det kommer påverka nämndens verksamhet i hög grad, men exakt i vilken omfattning och med vilka konsekvenser är fortfarande osäkert.

Avtalsrörelsen 2024 och nya huvudöverenskommelser

Huvudöverenskommelse (HÖK) 2024 är ett viktigt avtal som påverkar arbetsvillkoren för många yrkesgrupper. Avtal är tecknat med Sveriges Lärare, Kommunal, AkademikerAlliansen, OFR allmän kommunal verksamhet/Vision, Akademikerförbundet SSR och Ledarna.

Gemensamt för de i dagsläget klara HÖK:arna är att parterna nationellt har enats om fyra partsgemensamma avsiktsförklaringar för arbetsvillkor, löneavtalet, friskfaktorer och kompetensförsörjning inom flera områden av arbetsmarknaden. Dessa avsiktsförklaringar är viktiga för att skapa en balanserad och hållbar arbetsmiljö samt för att säkerställa medarbetarnas välbefinnande och kompetensutveckling.

De nationella förhandlingarna med Sveriges Lärare resulterade i ett ettårigt avtal som löper fram till april 2025. I avtalet tydliggör parterna bland annat arbetsgivarens tjänsteplanering med en kompletterad skrivning om balans och dimensionering. En översyn av lärares villkor som rör arbetstider och arbetsorganisation ska genomföras under året samt det tidigare formella kravet på lokalt arbete med strategisk kompetensförsörjning slopas. I juli 2024 träder nya skrivelser i Allmänna bestämmelser (AB) i kraft som reglerar dygnsvilan för lärare som går under bilaga M där parterna förtydligat bland annat hur dygns- och veckovila ska tillgodoses under både reglerad arbetstid och förtroendearbetstid samt ansvarsfrågan vid förläggning av arbetstiden.

Nationella beslut som påverkar nämndens uppdrag

Aktuella lagändringar

Bland de viktigaste lagändringar inom skolområdet som har börjat eller som ska börja gälla är:

- Att garantin för tidiga stödinsatser (ofta kallad läsa, skriva, räkna-garantin) från och med den 1 juli 2024 även omfattar anpassad grundskola. Det påverkar främst skolenheter med anpassad grundskola, men både lärare, lärare med specialpedagogisk kompetens, rektor och huvudman har ett uttalat ansvar i arbetet med garantin.
- Att nya bestämmelser angående tilläggsbelopp träder i kraft från och med den 1 juli 2024 och kan börja tillämpas från höstterminen 2024. Barn och elever med ett omfattande behov av särskilt stöd som får sin utbildning i en fristående skola har rätt till ett så kallat tilläggsbelopp, en extra

summa pengar utöver det grundbelopp som kommunen betalar ut till skolan. De nya skrivningarna tydliggör vad som menas med extraordinära stödåtgärder, exempel på sådana åtgärder och till vilka elever de kan riktas. Ändringarna ger även Skolverket möjlighet att meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas vid ansökan om tilläggsbelopp och bestämmelser för tilläggsbelopp. Syftet med ändringarna är att göra systemet mer likvärdigt, rättvist och rättssäkert samt förenkla administrationen.

- Att lagändringar i syfte att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel träder i kraft den 1 juli 2024. Lagändringarna innebär att de bestämmelser som reglerar vad eleverna ska ha tillgång till i utbildningen förtydligas, bland annat kompletteras skollagen med definitioner av begreppen lärobok, läromedel och lärverktyg.
- Att regeringen i en proposition föreslår att elever som behöver utmanas mer i undervisningen lättare ska kunna få läsa på en högre nivå i sin ordinarie skola, bland annat genom att göra det enklare för elever att få läsa gymnasieämnen redan i grundskolan. Om propositionen antas börjar de nya reglerna att gälla från och med den 1 juli 2024.

Även lagändringar i socialtjänstlagen påverkar grundskolenämndens verksamhet. Den 1 april 2024 trädde ändringar i socialtjänstlagen i kraft, som innebär att skyddat boende blir en boendeinsats enligt socialtjänstlagen. Det innebär att barnrättsperspektivet stärks och barn som följer med en vårdnadshavare ges bland annat ökad rätt till skolgång. Det kan innebära att det krävs fler lärare som undervisar i skyddat boende. Under 2025 träder en ny socialtjänstlag i kraft, som betonar vikten av samordnande och tidiga insatser. Kraven på samverkan mellan socialtjänst och skola kommer då att öka ytterligare.

Förändringar i Skolverkets uppdrag

Genom Skolverkets regleringsbrev 2024 har regeringen gett myndigheten i uppdrag att bland annat ta fram en plan för att utveckla och förbättra kartläggningsmaterial och bedömningsstöd samt genomföra en nationell kartläggning av antisemitism.

Gällande planen för att utveckla och förbättra kartläggningsmaterial och bedömningsstöd ska Skolverket analysera hur de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklassen och bedömningsstöden i årskurs 1 kan utvecklas och förbättras så att de ger en bättre bild av elevens kunskaper och av vilka arbetssätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid. Skolverket ska även analysera hur elevers tidiga kunskapsutveckling bättre kan följas på lokal och nationell nivå, till exempel genom ny statistikinsamling. Uppdraget ska redovisas till Utbildningsdepartementet senast den 15 november 2024.

Gällande den nationella kartläggningen av antisemitism syftar den till att undersöka barns, elevers och personals upplevelser av nutida antisemitiska uttryck, incidenter och attityder i skolväsendet. I uppdraget ingår även att Skolverket ska beskriva hur skolväsendet arbetar för att motverka antisemitism. Skolverket ska dessutom lämna exempel på insatser som bidrar eller har bidragit till att motverka antisemitism i skolväsendet. Uppdraget ska delredovisas senast den 2 december 2024 och en slutredovisning ska lämnas senast den 1 december 2025.

Skolverket har sedan tidigare i uppdrag att ta fram nya föreskrifter och allmänna råd för det systematiska kvalitetsarbetet. Efter en remissrunda har regeringen under 2024 gjort vissa ändringar i uppdraget. Ändringarna innebär bland annat att vissa krav på innehållet i föreskrifterna inte längre ingår i uppdraget och att Skolverket ska inhämta synpunkter från andra myndigheter och organisationer, bland annat i syfte att föreskrifterna ska bli ändamålsenliga vid tillsyn och inte i onödan öka den administrativa början. Tidpunkten för när Skolverket ska ta beslut om de nya föreskrifterna är framflyttat till den 28 februari 2025.

Pågående eller avslutade utredningar

Regeringen har tillsatt flera utredningar som berör skolväsendet och som på sikt kan komma att påverka nämndens verksamhet, bland annat utredningar om:

- *En nationell skolpengsnorm.* Utredningen ska föreslå ett system för resursfördelning som utgår från en nationellt bindande skolpengsnorm för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola,

fritidshem, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Syftet ska vara att genom statlig styrning av finansieringen öka likvärdigheten i den svenska skolan i hela landet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2026, ett delbetänkande ska redovisas senast den 1 april 2025.

- *Grundläggande svenska och modersmålsundervisning.* Utredningen handlar om införande av grundläggande svenska och översyn av modersmålsundervisningen, utredaren har bland annat i uppdrag att föreslå vilka kursplaner som ska finnas i svenskämnen och undersöka på vilket sätt modersmålsundervisningen påverkar integrationen, elevers kunskapsutveckling i svenska, elevernas övriga skolgång och studieresultat. Uppdraget ska redovisas 6 december 2024.
- *Mer obligatorisk undervisningstid för elever som behöver det.* En särskild utredare ska se över hur elever i behov av mer undervisningstid kan få det. I det ingår att utreda hur en skyldighet för elever att delta i lovskola eller extra studietid eller annan läxhjälp kan utformas. Utredaren ska även se över bestämmelserna för när en rektor kan besluta att en elev ska gå om en årskurs, i syfte att underlätta sådana beslut. Utredaren ska även undersöka om och hur undervisningstiden kan utökas för nyanlända elever. Uppdraget ska redovisas 6 december 2024.
- *Översyn av läroplanerna.* En särskild utredare ska föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Uppdraget ska redovisas 28 februari 2025.
- *En förbättrad elevhälsa.* En särskild utredare ska analysera och föreslå hur elevhälsan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevernas behov. Även regleringen om stödinsatser i skolan ska ses över. Det ska bland annat bli enklare att placera elever i mindre och flexibla undervisningsgrupper. Utredaren ska bland annat analysera och ta ställning till vad elevhälsans uppdrag och syfte ska vara, hur elevhälsans insatser kan stärkas, ändamålsenligheten i nuvarande huvudmannaskap och ledning och ta ställning till alternativa huvudmannaskap och föreslå en elevhälsogaranti. Uppdraget ska redovisas 7 mars 2025.
- *God beredskap för skolan vid kris och krig.* Utredningen ska se över och modernisera reglerna för skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara eller krig. En utredare ska även identifiera vilka ändringar i lagstiftningen som behövs för att vid en kris trygga behovet av omsorg för vårdnadshavare som arbetar i samhällsviktig verksamhet samt för utbildning och kompetensförsörjning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2024.
- *Minskad administrativ börda för förskollärare och lärare.* Utredningen ska omfatta en bred översyn av vilka uppgifter som tar tid från undervisningen, till exempel genom lagstiftning eller sådant som kommer av krav från huvudmän eller rektorer. Utredningen ska bland annat föreslå åtgärder för att minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter så att de får mer tid till undervisningen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2024.
- *Varaktigt förbättrad trygghet och studiero i skolan.* Utredningen ska utreda och föreslå åtgärder för ett stärkt ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan. Utredaren ska bland annat lämna förslag som innebär att rektorns ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero skrivs in i skollagen, föreslå hur tillfälliga omplaceringar och avstängningar vid behov kan möjliggöras i fler fall och för längre tid, föreslå åtgärder som säkerställer nolltolerans mot alla former av trakasserier och kränkande behandling (inklusive mobbning) i skolan. Utredningen ska också lämna förslag om ett nationellt frånvaroregister som möjliggör systematiska uppföljningar av elevers skolfrånvaro. Uppdraget ska redovisas senast den 20 december 2024.
- *Bättre insyn i kommunala och fristående skolor.* Skolinformationsutredningen har haft i uppdrag att föreslå en långsiktig lösning för att säkerställa myndigheters, kommuners och andra aktörers tillgång till skolinformation. I skolinformationsutredningens slutbetänkande redovisas utredningens uppdrag att identifiera och analysera för- och nackdelar med att införa offentlighetsprincipen bland annat i fristående skolor och fritidshem för att lösa tillgången till skolinformation. I slutbetänkandet redovisas även utredningens uppdrag att utreda och föreslå hur en insynsprincip kan utformas. Till och med den 30 juni 2026 finns en tidsbegränsad sekretessbrytande bestämmelse som gör det möjligt att publicera statistik om skolor, lärare, barn och elever samt elevers resultat för både offentliga och enskilda huvudmän. Därefter behöver en långsiktig lösning komma på plats. Utredningens förslag innebär bland annat att Skolverket från den 1 januari 2026 ska hantera den insamling av skolinformation som idag utförs av Statistiska centralbyrån (SCB). Regeringen föreslår att medel avsätts för att göra det möjligt att ta hand om utredningens förslag.

Andra nationella initiativ som påverkar verksamheten

- Migrationsverket har nyligen på uppdrag av regeringen inrättat så kallade återvändandecenter, det vill säga särskilda boenden för personer som har ett verkställbart överförings-, utvisnings- eller avvisningsbeslut. Ett av dessa är lokaliserade i Malmö, vilket innebär att Malmö stad är ansvariga för att säkerställa att barn placerade här får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Det är i dagsläget frivilligt att välja en placering på återvändandecenter, och placeringsantalet har hitintills varit mycket lågt, varav nämnden än så länge inte har känt av några märkbara ekonomiska konsekvenser av återvändandecentrets inrättande. Migrationsverket utreder dock ett annat upplägg, som om det realiseras kraftigt kommer att öka volymen på placerade barn i skolåldern i Malmö.
- I oktober 2023 överlämnades betänkande *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel* till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag på förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter och vissa andra statliga och kommunala myndigheter samt skolor. Utredningen föreslår en ny huvudregel om att information som behövs för att förebygga och bekämpa brott ska delas med brottsbekämpande myndigheter. I utredningens betänkande föreslås en ny lag med ett antal skyldigheter för myndigheter och vissa andra att lämna information till de brottsbekämpande myndigheterna. Uppgiftsskyldigheterna innebär att eventuell sekretess bryts. Ett antal statliga myndigheter föreslås också bli skyldiga att – både på eget initiativ och på begäran – lämna ut andra uppgifter som brottsbekämpningen behöver. Motsvarande skyldighet föreslås även gälla för kommuner och regioner. En uppgiftsskyldighet införs också för rektorer vid skolor – oavsett om dessa drivs av offentliga eller enskilda huvudmän. Ändringarna ska enligt förslaget träda i kraft den 1 januari 2025.
- Regeringens ANDTS-strategi för 2021–2025 reglerar övergripande insatser avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar. Det finns ett tydligt folkhälso- och barnperspektiv och fokus ligger på prevention och minskad användning. Strategin syftar till att skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk av alkohol, narkotika, dopning och tobak men omfattar också spel om pengar, så kallad gaming och gambling.
- Efter att EU har beslutat om en förordning om artificiell intelligens, AI Act, har regeringen presenterat en omfattande AI-strategi. Målet med strategin är att Sverige ska bli världsledande inom AI.

Kommunala beslut som påverkar nämndens uppdrag

Hantering av visselblåsarärenden

Visselblåsarlagen (2021:890) är en lag som syftar till att skydda personer som slår larm om missförhållanden på arbetsplatsen. Malmö stad har antagit riktlinjer för visselblåsarfunktionen samt tagit fram en stadsgemensam rutin. Enligt Malmö stads riktlinje ska ärenden utredas av förvaltningarna enligt ordinarie processer, och grundskoleförvaltningen har tagit fram en intern, kompletterande rutin för visselblåsarärenden. Under de första månaderna 2024 har antalet kvalificerade ärenden ökat, vilket innebär en ökad arbetsbelastning.

ESF-projekt för breddad rekrytering

I staden pågår ett ESF-projekt, i vilket man bland annat ser över rekryteringsprocessen och förutsättningarna för att arbeta fördoms- och diskrimineringsfritt i så kallad breddad rekrytering. Det kan innebära att det framöver ställs nya krav på förvaltningarna gällande dessa processer. Grundskoleförvaltningens interna processer och rutiner kan därför behöva ses över och eventuellt anpassas till de nya kraven.

LMS – digitalt utbildningssystem

Inom Malmö stad har beslut fattats om införande av LMS, Learning Management System. Systemet syftar till att effektivisera utbildningsadministration och möjliggöra för fler att få ta del av utbildningar samt öka flexibiliteten genom fler digitala utbildningar. Systemet syftar också till att kvalitetssäkra kontrollen av vem

som gått vilken utbildning, vilket är särskilt viktigt inom de områden där det är lagstadgat. Allt arbete i systemet ska hanteras av förvaltningarna själva, eventuellt inom kluster med flera förvaltningar. Införandet kommer kräva resurser, både för planering och implementering samt innehållsförvaltning men även för utbildning för alla användare.

Medvind – ett IT-system för bemanningsplanering

Malmö stad har köpt in IT-systemet Medvind som ska stödja i bemanningsplaneringen inklusive hantering av korttidsbemanning och vikariehantering. Under våren har samtliga stabsavdelningar i grundskoleförvaltningen börjat använda systemet. Under hösten påbörjas arbetet med att implementera systemet på samtliga skolor. Systemet ska på sikt ersätta förvaltningens nuvarande system Vikariebanken. Införandet av Medvind kommer kräva resurser både skolnivå och förvaltningsnivå för bland annat kompetensutveckling av både chefer, administratörer, superusers samt timavlönade som använder systemet. På skolorna behövs även kompetensutveckling kopplad till användandet av Skola24. Eftersom införandet sker successivt kräver det under en övergångsperiod en form av dubbelarbete, när det nya systemet ska införas samtidigt som befintliga system ska underhållas.

Nytt intranät år 2026

Avtalet för Malmö stads intranätets publiceringsverktyg Omnia håller på att löpa ut, och därför har ett upphandlingsarbete påbörjats. Planen är att det nya avtalet ska vara på plats i slutet av 2024 och att det nya intranätet lanseras i januari 2026.

Att flytta allt innehåll på nuvarande intranät till det nya intranätet kräver en stor arbetsinsats. På det nya intranätet kommer kravet på tillgänglighetsanpassning av dokument att vara hårdare och inga dokument som inte är tillgänglighetsanpassade kommer att få flyttas över till det nya intranätet. Att alla dokument som publiceras på webben ska vara tillgängliga innebär att förvaltningen behöver justera sina arbetsätt kring detta.

Behov av förändringar i Malmö stad som helhet

Gemensamt arbete för goda uppväxtvillkor

I arbetet med att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö är förebyggande arbete och tidiga samordnade insatser i samverkan mellan nämnder och organisationer en avgörande förutsättning. Tidiga insatser bidrar till en gynnsam utveckling för både barn, unga och vuxna och dessutom till att använda samhällets resurser på bästa sätt för att undvika mer kostsamma insatser längre fram.

Utbildningsnämnderna och arbetsmarknads- och socialnämnden är överens om att strukturerade och tydliga former för samverkan är en förutsättning för förebyggande och tidiga insatser. Utgångspunkten är att dessa insatser ges på den arena där barn, unga och vuxna befinner sig, exempelvis i förskola, skola, vuxenutbildning, socialtjänst, öppen verksamhet samt kultur- och fritidsverksamhet. Nämnderna behöver ges förutsättningar för att kunna både bibehålla och vidareutveckla denna samverkan.

Under 2024 och 2025 implementeras Trygga barnet, en samverkansmodell för tidigt samordnat stöd på individnivå, som en ordinarie del i samverkansarbetet. Genom gemensam styrning, gemensam struktur och tydlig samordning kan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård identifiera behov och ge barn och deras vårdnadshavare samordnat stöd i ett tidigt skede.

Mer sammanhållen styrning mot stadens gemensamma mål

Stadens gemensamma arbete - och därmed Malmöborna - gynnas av att stadens styr signaler går i linje med de gemensamma målen. Grundskolenämnden har tidigare påtalat vikten av en sammanhållen styrning och att staden undviker parallella policys, styrdokument eller andra uppdrag utan tydlig koppling till målarbetet. Inför budget 2024 antog staden delvis nya mål och i samband med det har arbetet förtydligats något. Det är viktigt att staden fortsätter att arbeta för att synkronisera stadens ambitioner kring bland annat hållbarhet, mänskliga rättigheter och lokal utveckling med målarbetet.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågeställning:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver? Beskriv även förändrade arbetssätt och/eller samarbete med andra som leder till förbättrad kvalitet och/eller minskade kostnader.

Generellt inför budget 2025

Då grundskolenämnden ålades ett effektiviseringskrav i budget 2024 så innebar det sämre ekonomiska förutsättningar för nämndens verksamhet. Målet var, och är fortsatt inför 2025, att fokusera på nämndens kärnuppdrag. Det innebär att det som prioriterades högst, och som fortsatt kommer att vara prioriterat, är klassrumsundervisningen, fritidshemsverksamheten samt elevhälsan.

Givet de ekonomiska förutsättningarna innebar det för 2024 bland annat att färre tjänster budgeterades inom de förvaltningsövergripande verksamheterna samt på modersmålsenheten och Skolstart Malmö. Under november 2023-april 2024 har förvaltningsledningen arbetat med ett projekt, som syftar till att utveckla en effektivare organisering av förvaltningens övergripande arbete. Som en del av det har förvaltningsledningen minskats med en tjänst, då två avdelningar ska slås ihop till en stöd- och utvecklingsavdelning. Projektet har också resultat i att delar av förvaltningsledningens uppdrag ska förtydligas. Implementeringsarbetet kommer fortgå under hösten, då vissa delar också ska utredas vidare. I uppbyggnaden av den nya avdelningen kommer fokus vara att utveckla effektiva stödfunktioner som stödjer och ger förutsättningar för verksamhetens kärnuppdrag. Det fortsatta arbetet kan komma att innebära förändringar i budget för berörda verksamheter 2025.

Under läsåret 2023/2024 har ett ökat antal medarbetare blivit föremål för omställning. Att medarbetare är i omställning innebär att de är övertaliga på sin befintliga arbetsplats och behöver en ny placering. För att skapa så bra förutsättningar som möjligt för att hantera detta är det sedan april en paus av extern rekrytering i förvaltningen. Det innebär i sin tur att alla behov av tjänster i förvaltningen ska vakansprövas, vilket innebär att alla rekryteringsbehov först och främst prövas mot medarbetare som är under omställning eller har företrädesrätt. Förvaltningen ser att detta ger resultat i form av fler gjorda matchningar dels inom förvaltningen, dels inom staden. Arbetssättet ställer dock krav på en central organisation som håller ihop arbetet och kontinuerligt informerar förvaltningen vilket medför en stor ökning av administrativt arbete. Arbetet med omställningar kommer att fortsätta tills vidare. Processen har genomgått förändringar för att möta upp de kvantiteter av förflyttningar som ägt rum och kommer äga rum under 2025.

I nämndsbudgeten 2024 förändrades även fördelningsprinciperna för vissa av de medel som fördelas till skolorna. Det gällde fördelningen av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling, tidigare kallat likvärdig skola, det interna tilläggsbeloppet och för vilka nyanlända elever som ger extra ersättning till skolorna, där färre elever nu genererar ersättning. Inför kommande ansökan och tilldelning av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling ser förvaltningen fortsatt ett behov av att undersöka huruvida fördelningen ska fortsätta enligt nuvarande princip eller om den ska förändras för att möta rådande behov i verksamheten.

Resultatet från Ekonomisk prognos 2024 visar att skolorna har negativa avvikelser i jämförelse med budget, även om det ser bättre ut jämfört med samma period förra året. De skolor som inte har en ekonomi i balans har upprättat handlingsplaner. Då de övergripande verksamheterna har positiva avvikelser i förhållande till budget ser förvaltningen ett fortsatt behov av att se över fördelningen av resurser inom nämndens verksamheter. Målet är fortfarande att värna klassrumsundervisningen, fritidshemmet och elevhälsan.

Avgörande att säkra kompetensförsörjningen och behålla befintlig personal

Förvaltningen har identifierat ett antal områden i behov av insatser för att säkra kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Även om elevantalet bedöms minska efter 2024 utifrån befolkningsprognosen så

finns andra faktorer som inverkar på tillgången på rätt kompetens. Kompetensgapen handlar främst om grundskollärare inom vissa ämnen såsom slöjd och MA/NO samt grundlärare fritidshem, speciallärare och elevassistenter med rätt kompetens.

Ett förändrat marknadsläge avseende tillgång på behöriga medarbetare, ett allmänt sämre ekonomiskt läge samt ettåriga löneavtal innebär att förvaltningens riktlinjer för lönesättning och lönestrukturer behöver ses över. En förutsättning för att minska kompetensgapen är att behålla och utveckla befintliga medarbetare, men också genom att fortsätta med pågående utbildningsinsatser för att höja behörigheten. Utveckling av arbetsgivarvarumärket samt rekryteringsprocessen, uppdragsutbildning till grundlärare i fritidshem och Teach for Sweden är några exempel betydelsefulla insatser, som identifierats utifrån rådande kompetensgap.

Vidare behövs ett fortsatt fokus på arbetstid, arbetsmiljö och att skapa ett hållbart arbetsliv. Utifrån HÖK24 och nationella överenskommelser kommer förvaltningen i samverkan bland annat arbeta vidare med friskfaktorer och med att se över arbetstidsregler. Ett ökat samarbete mellan skolförvaltningarna kan också ge extra draghjälp och synergieffekter i arbetet med kompetensförsörjning.

Det är även viktigt att kompetensförsörjningsarbetet inte bara bedrivs på förvaltningsnivå utan även införlivas och bärs av skolorna. Mottagandet av studenter (VFU) och introduktion för nyanställda är exempel där skolornas mottagande i hög grad påverkar bilden av grundskoleförvaltningen som arbetsgivare.

Ett annat perspektiv för att säkra kompetensförsörjningen är att skapa förutsättningar för medarbetare att kombinera en del av sin pension med fortsatt arbete som vikarie i grundskolan. Den kunskap och de erfarenheter som de seniora medarbetarna besitter kan då tas till vara på genom att kompetens kan överföras till juniora medarbetare.

Utveckling av befattningen elevassistent

Ett projekt kring elevassistenter har genomförts under 2023 och början av 2024. Under projektets gång har det framkommit ett antal utvecklingsområden för befattningen elevassistent: bristfällig introduktion, otydlig befattning och uppdrag samt efterfrågan av diverse typer av fortbildning.

Projektet har därför bland annat föreslagit ett gemensamt introduktionsupplägg för den specifika yrkesgruppen, utbildningspaket inklusive årshjul för att fortbilda befintliga elevassistenter samt att befattningen delas upp i två: elevassistent grundskola och elevassistent anpassad grundskola.

Lokalplanering och skolplacering utifrån den demografiska utvecklingen

Förvaltningens lokalplaneringsarbete behöver förhålla sig till långsiktiga demografiska trender. Grundskolenämnden har planerat för att tillskapa motsvarande ca 2400 skolplatser, varav ungefär hälften i utbyggnadsområden, under perioden 2025–2030. Under samma period ska närmare 1200 skolplatser, varav ca 500 i paviljonger, avvecklas. Detta ger ett nettotillskott på ungefär 1200 skolplatser. Under samma period förväntas antalet individer i grundskoleålder att minska med över 1700 enligt Malmö stads befolkningsprognos från 2024. Om denna planering kvarstår kommer det att uppstå ett överskott av skolplatser i Malmö som kommer innebära kostnader för grundskolenämnden, både avseende lokaler och verksamhet, som kan vara svåra att finansiera inom tilldelad budgetram.

Nya förutsättningar kräver nya strategiska ställningstaganden

Mot bakgrund av ovanstående arbetar grundskoleförvaltningen för att delvis ändra inriktning för de strategiska ställningstagandena för lokalplaneringen. Detta kan innebära att mindre vikt ska läggas vid att säkerställa tillgången på skolplatser i alla delar av Malmö om behovet av platser på totalen kan tillgodoses och ett större fokus på att inrymma anpassad grundskoleverksamhet och annan högspecialiserad verksamhet i befintliga lokaler istället för att investera i nyproduktion.

Vidare kommer grundskolenämnden se över platstillgången för att även framöver ha en bra

lokaleffektivitet. Detta kommer innebära att planera för att lämna tillfälliga lokaler och externa inhyrningar, men även en plan för avvecklingar av skolverksamheter. Som kommunal huvudman behöver staden utifrån sin myndighetsroll också ha beredskap för att kunna ta emot nyinflyttade elever eller elever från fristående skolor som avvecklar sin verksamhet. I dagsläget är beläggningsgraden i Malmö stads grundskolor hög på totalen och det är viktigt att lokalplaneringen trots demografiska förändringar kan vara robust och långsiktig.

Utökning av platser i anpassad grundskola och lokaler för annan högspecialiserad verksamhet

Under ett antal år har det skett en kontinuerlig ökning av antalet elever som är inskrivna i anpassad grundskola, både i absoluta tal och som andel av det totala elevunderlaget. För att möta denna ökning har fler platser i denna skolform tillskapats, primärt i form av platser i tillfälliga verksamheter och lokaler. Dessa platser kommer behöva ersättas av permanenta platser i fullt ändamålsenliga lokaler.

Informationsinsatser planeras inför Söka skola 2025

I januari 2025 kommer grundskoleförvaltningen genomföra den åttonde upplagan av Söka skola inför förskoleklass och årskurs 7. I samband med Söka skola 2025 kommer ca 6000 elever bjudas in och inför aktuell ansökningsperiod kommer förvaltningen genomföra informationsinsatser för att underlätta processen för vårdnadshavarna. Vårdnadshavare för samtliga av de inbjudna eleverna kommer få en informationsfolder hemskickad. Utöver detta kommer förvaltningen fortsatt att vidta särskilda kommunikationsinsatser i områden där svarsfrekvensen historiskt sett har varit låg och samarbetet med förskoleförvaltningen och friskolorna kommer att fortsätta. Den som inte kan ansöka via förvaltningens digitala kanaler eller som har frågor under ansökningsperioden kan få hjälp på fyra ställen i staden.

För de elever som vill byta skola erbjuder förvaltningen en skolbytesperiod per termin. För de elever som flyttar inom kommunen under löpande termin erbjuder förvaltningen även möjligheten att ansöka om skolbyte enligt rutinerna som gäller vid flytt inom Malmö.

Samordnad antagning till kommunala och fristående skolor

I samband med Söka skola 2024 valde fem fristående huvudmän att, inom ramen för grundskoleförvaltningens IT-system, samordna sina antagningsprocesser med förvaltningen. Förvaltningen kommer fortsätta att verka för att fler ska delta i den samordnade antagningen under Söka skola 2025. Samordningen har många fördelar, vilka kommer bli mer påtagliga i takt med att fler fristående huvudmän väljer att ansluta sig till den gemensamma ansöknings- och antagningsprocessen.

Fortsatt utveckling för förbättrad kvalitet inom skolskjutsområdet

Organisationen av skolskjutsen i förvaltningen har behov av att utvecklas för att skapa bättre förutsättningar för elever, skolor och upphandlade leverantörer.

Ansvaret för skolskjuts är idag delat mellan en central funktion och skolorna. Det pågår ett långsiktigt arbete för att förbättra och säkerställa en robust, hållbar och effektiv skolskjutsorganisering. Med anledning av det ekonomiska läget och förändrade förutsättningar har projektet kopplat till att införa en central skolskjutsorganisation förändrats till att målet är att forma en robust skolskjutsorganisation där ordinarie förvaltning av skolskjutsen beaktas.

Huvudsakligt fokus inom skolskjutsområdet under 2024 är att skapa ett bättre systemstöd för handläggarsystemet, implementering av nya avtal för skolskjutstaxi samt upphandling av transportavtal för skolbuss. Under 2025 kommer detta arbete fortsätta och ytterligare aktiviteter kommer att tas fram för att skapa en robust, hållbar och effektiv skolskjutsorganisering.

Systematiskt kvalitetsarbete för att säkerställa varje barns rätt till utbildning

Grundskolenämndens verksamhet handlar i grunden om att säkerställa varje barns rätt till utbildning. Skolans uppdrag är att eleverna ska utveckla både kunskaper och värden. Värdegrundsuppdraget handlar

bland annat om att eleverna både ska lära sig om och genom mänskliga rättigheter för att utveckla förmågor som är viktiga för aktivt kunna delta i ett demokratiskt samhälle. För att säkerställa varje barns rätt till utbildning är dock båda delarna av uppdraget lika viktiga.

På ett övergripande plan är det systematiska kvalitetsarbetet ett viktigt verktyg för att identifiera och åtgärda utmaningar, även utifrån ett rättighetsperspektiv. Olika uppföljningar och underlag ger huvudmannen kunskaper om barns förutsättningar och levnadsvillkor i Malmö och utifrån denna kunskap och med utgångspunkt i barnet som rättighetsbärare riktar nämnden resurser dit behoven är som störst. Grundskolenämndens resursfördelningsmodell är ett viktigt verktyg för att fördela resurser utifrån olika elevers och skolors olika förutsättningar. Även förvaltningens åtagandearbete är ett sätt att rikta uppmärksamhet och resurser mot områden där alla elevers rätt till utbildningen inte tillgodoses. Flera av förvaltningens aktuella åtaganden kan härledas till att förvaltningen identifierat att utbildningen inte är likvärdig inom dessa områden, detsamma gäller annat utvecklingsarbete som rör stödinsatser och elevhälsa. För att Malmöbarnens rättigheter ska kunna garanteras är det avgörande att nämnden kan erbjuda en likvärdig skola av hög kvalitet.

Aktuella åtaganden

Grundskoleförvaltningens årliga åtagandeplan beslutas varje läsår under höstterminen. Den tar sin utgångspunkt i förvaltningens analys av verksamhetens resultat och identifierade utmaningar. Flera av dessa utmaningar kräver ett långsiktigt arbete. En viss del av förvaltningens åtagandearbete som är beslutat för 2023/2024 kommer därför att fortsätta under 2025 och de kommande åren.

I förvaltningens åtagandeplan för 2023/2024 återfinns följande fyra åtaganden:

- Kompetensförsörjning
- Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk
- Tillgänglig lärmiljö
- Läsförmåga

Arbetet med att säkra *kompetensförsörjningen* är återkommande en av verksamhetens största utmaningar och har bedrivits under flera år. Det beskrivs mer ingående i stycket ovan om kompetensförsörjning och behållningsperspektivet.

Åtagandet *likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk* inleddes 2021 som ett undersökande åtagande. Arbetet har sedermera övergått i ett utvecklingsarbete för att bland annat se över och justera styrdokument, ta fram och implementera stödmaterial för behovsbedömning i svenska som andraspråk samt verka för att centrala utvecklingsinsatser inom svenska som andraspråk samordnas. Åtagandet avslutas i augusti 2024 men implementeringen av nya riktlinjerna kommer fortsätta även efter att åtagandet övergått i drift.

Arbetet inom åtagandet om *tillgänglig lärmiljö* avslutades i mars 2024. Åtagandet har haft sin utgångspunkt i behovet av att i större utsträckning arbeta med den pedagogiska, fysiska och sociala miljön på skolorna. Under hösten 2023 har skolorna med stöd av förvaltningen kartlagt den pedagogiska, fysiska och sociala miljön ur ett tillgänglighetsperspektiv. Åtagandet har även undersökt skolornas arbete med elevhälsoplaner. Åtagandets slutsatser sammanställdes i en rapport i början av 2024, som kommer ligga till grund för kommande utvecklingsarbete. Åtagandet har även kopplingar till annat utvecklingsarbete, bland annat ett projekt med fokus på organiseringen av särskilda undervisningsgrupper, akutskolor, resursskolor och andra specialiserade lärmiljöer, som syftar till att skapa ökad likvärdighet inom detta område.

Arbetet med åtagandet om *läsförmåga* är fortfarande i sin linda, och ett direktiv kommer inom kort beslutas. Det kommer bli ett utvecklande åtagande och dess inriktning kommer vara att ta fram en läsplan för årskurs F-9.

Generellt väntas bland annat nya föreskrifter för systematiskt kvalitetsarbete och det nationella professionsprogrammet påverka verksamhetens systematiska kvalitetsarbete framöver. Det kommer troligen ställas nya krav på hur arbetet ska genomföras och dokumenteras. Det kommer också troligen

påverka övergripande kompetensutvecklingsinsatser och annat stöd. Mer kompetensutveckling kommer att erbjudas eller göras obligatorisk på nationell nivå. I kombination med effektiviseringar i den egna verksamheten kan det innebära att det blir mer angeläget att använda sig av nationellt stöd för utveckling än att ta fram egna kompetensutvecklingsinsatser i förvaltningen.

Förvaltningen inför fler specialiserade verksamheter för att möta elevernas behov

En ny socialtjänstlag träder i kraft under 2025 och den betonar vikten av samordnade och tidiga insatser. Kraven på samverkan mellan socialtjänst och skola kommer att öka. Även den nationella styrningen mot specialiserade verksamheter som kan möta elevernas behov ökar. Mot denna bakgrund planerar grundskoleförvaltningen att införa skolsociala team och akutskolor.

Med skolsocialt team avses en grupp med personal från skola och socialtjänst som samverkar för trygghet och studiero och för att öka elevernas närvaro i skolan. Metoden är ett sätt för skolan och socialtjänsten att arbeta tillsammans för att stärka förutsättningarna för elever att uppnå målen med utbildningen, skapa en lugn och trygg skolmiljö och för att öka elevers skolnärvaro.

Akutskola är en organisatorisk lösning för att en elev tillfälligt ska få undervisning utanför den egna skolenheten. En tillfällig placering på akutskola är en ingripande disciplinär åtgärd som syftar till att säkerställa en trygg och säker skolsituation för alla elever.

Från och med juli 2023 möjliggör skollagen inrättandet av resursskolor för elever i behov av särskilt stöd. Grundskoleförvaltningen utreder möjligheterna att organisera resursskolor för de elever som har behov av ett omfattande och varaktigt särskilt stöd.

Utvecklingsprojekt tillsatt om hur studiehandledningen organiseras och finansieras

Studiehandledning på modersmålet stödjer elevens kunskapsutveckling i olika ämnen. I Malmö stad är studiehandledning anslagsfinansierad. Huvudmannen har svårt att differentiera mellan olika elevers behov utan fördelar resurser utifrån finansierad ram. Detta har kritiserats av Skolinspektionen och förvaltningen har därför tillsatt ett projekt som syftar till att utveckla en modell för organisering och finansiering av studiehandledning på modersmålet som i högre grad säkerställer att elever får studiehandledning utifrån behov.

Fortsatt behov av stöd i utvecklingsarbetet inom värdegrundsarbetet

Ändringar i bland annat läroplanerna som rör området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterade frågor har medfört ett behov hos skolorna av stöd från Pedagogisk Inspiration, kopplat till skolornas utvecklingsarbete inom dessa områden. Behovet bedöms kvarstå även under 2025.

Maxgräns för antal elever per skolkurator och skolpsykolog ska införas

Den psykiska ohälsan bland unga har ökat i Sverige sedan mitten av 1980-talet, enligt Folkhälsomyndighetens rapport *Skolbarns hälsovanor* och även andra lokala undersökningar. Grundskolenämnden har därför gett grundskoleförvaltningen i uppdrag att under mandatperioden, dock senast till läsåret 2026/2027, ha infört en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog på huvudmannanivå, utifrån riktlinjerna 400 elever per skolkurator och 1 000 elever per skolpsykolog.

Skapa stödjande digitala strukturer

Modern systemmiljö

Modern systemmiljö är ett samarbete mellan Malmö stads tre skolförvaltningar. Syftet är att skapa en effektivare systemmiljö för medarbetare och chefer, och möjliggöra smidigare övergångar mellan och inom skolformer. Det övergripande målet är en väl genomförd implementation av en säker och användarvänlig systemmiljö som stärker medborgarservicen för stadens barn, elever och vårdnadshavare inom samtliga skolformer. Arbetet innehåller flera delar, bland annat ett gemensamt nytt barn- och elevregister och en ny lärportal.

I början av september 2023 stod det klart att Tieto Evry var den leverantör som skulle tillhandahålla ett nytt barn- och elevregister åt skolförvaltningarna i Malmö stad. Förvaltningsrätten meddelade i början av april 2024 att man avlog IST:s ansökan om överprövning och gav därmed Malmö stad rätt i sin tilldelning. IST har överklagat förvaltningsrättens dom till kammarrätten. I nuläget är det svårt för projektet att uttala sig om hur tidsplanen för införandet kommer att se ut. Den rättsliga processen som nu tar vid kan ta olika lång tid beroende på hur omfattande målet är och hur många andra mål som handläggs under samma tid. Under omprövningsperioden har projektgruppen arbetat med att ta fram en preliminär tidplan för implementation samt att ta fram ett förslag på organisation. Behovet av att genomföra effektiva och tydliga kommunikationsinsatser även under 2025 kommer att påverka den planerade budgeten. En migreringskonsult kommer också att tas in för att ta hand om de många och komplicerade integrationerna systemen emellan. Beroende på hur lång processen i kammarrätten blir så är det i dagsläget svårt för projektet att veta exakt när insatserna sker.

Uppdraget att införa Unikum som ny lärportal som ersättare till InfoMentor är ett omfattande arbete som temporärt kräver stora resurser av grundskoleförvaltningen. Enligt handlingsplanen har större delen av den tekniska uppsättningen, samt utbildningar för skolorna påbörjats under vårterminen. Skolorna ska från och med skolstart hösttermin 2024 arbeta i Unikum utifrån framtagna rutiner som syftar till att skapa likvärdighet i användningen av systemstödet. Under kommande läsår kommer vårdnadshavare kopplas på i samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, som då kommer att kunna följa eleverna i samma system. Detta innebär ökad likvärdig tillgång till skolverksamheterna för stadens invånare. Arbetet pågår för att säkerställa att rätt uppgifter och historik kring eleverna flyttas över från InfoMentor till Unikum vilket måste vara slutfört innan avtalet går ut i november. Eventuellt kan förvaltningen behöva skapa en överenskommelse med InfoMentor för läsbehörighet efter november för att kunna säkerställa att inga historiska uppgifter utelämnas.

Flera andra systemstöd kring bland annat skolval och skolskjuts är också på väg att införas, vilket kommer kräva en organisering för att kunna garantera en regelrätt användning såväl som en juridiskt korrekt hantering. Utifrån att det under de senaste åren tillkommit flera statsbidrag som syftar till att öka användningen av fysiska läromedel ser förvaltningen också över sin digitala strategi, både användande av Chromebooks samt andra digitala verktyg.

Digitala nationella prov

Från läsåret 2024/2025 kommer de nationella proven ersättas med digitala nationella prov. På sikt förväntas de digitala nationella proven minska den tid som skolorna behöver lägga på proven, tack vare automatisk rättning och resultatrapportering. Övergången kommer dock initialt att kräva ökade resurser. Grundskoleförvaltningen behöver under de närmsta läsåren tillgodose utbildning i plattformen för hela organisationen. Förvaltningen behöver även säkerställa att det finns rätt tekniska förutsättningar gällande både hårdvara och mjukvara för personal och elever.

En mindre pilot med tre skolor som genomför bedömningsstöden pågår under vårterminen för att testa förvaltningens tekniska lösningar och för kunna dra slutsatser om vilket stöd som skolorna kan komma att behöva under nästa år då de första digitala nationella proven genomförs.

Grundskolenämnden ser positivt på övergången till digitala nationella prov, eftersom det kommer att finnas större möjligheter att arbeta med tillgänglighetsanpassningar och därmed öka jämlikheten vid genomförandet av proven.

Utökning av Prorenata Elevakts användningsområde

Som skolhuvudman har grundskolenämnden enligt skollag och diskrimineringslag en skyldighet att hantera elevers upplevelse av kränkande behandling och trakasserier. Detta har skett via pappersblanketter fram till och med december 2023, då hanteringen digitaliserades. Ett omfattande arbete har föregått övergången till digital rapportering av kränkande behandling i IT-systemet Prorenata Elevakt.

Flera vinster går redan att se då vissa tidigare tidskrävande moment har förkortats eller helt tagits bort. Den statistik och det underlag som nu kan tas fram gällande dessa ärenden håller också en hög kvalitet

än tidigare, och är framför allt enklare för de enskilda skolorna att ta fram. Även efterlevnaden av skollagen har säkrats upp genom vissa tekniska funktioner där till exempel anmälan till huvudman sker per automatik när anmälan upprättas. Skolorna har även större möjlighet att följa processen från början till slut, och se vilka ärenden som ännu inte hanterats.

Utöver en ökning av licenskostnader då användarna av systemet blir fler, beräknas det även medföra ett ökat supportbehov, i synnerhet då merparten av dessa blir sällananvändare och därmed inte får samma systemvana. I förlängningen hade det varit önskvärt att automatisera hanteringen av behörigheter i systemet, dels för minskad arbetsbörda för supporten, dels för ökad säkerhet av känsliga elevuppgifter.

Artificiell intelligens

Under 2024 har arbetet med artificiell intelligens (AI) formaliserats inom grundskoleförvaltningen genom ett uppdrag att skapa riktlinjer för användning av chattbottar. Uppdraget har vidare beaktat resultatet från den kommungemensamma interna kontroll-granskningen som påvisat brister i kunskaper om AI.

Resultatet av ovannämnt arbete visar att förvaltningen fortsatt behöver prioritera AI och dess effekter på arbetet och elevers måluppfyllelse. För att förvaltningen ska skapa förutsättningar för en inkluderande och trygg användning av AI bland personal och elever behövs resurser för fortbildning av personal och inköp av säkra AI-tjänster. Genom att avsätta resurser kan förvaltningen värna om personals och elevers digitala integritet och även förebygga digitala klyftor bland elever i Malmö.

Kommunbidrag

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka ekonomiska effekter kan uppnås till följd av förändrat arbetssätt/samarbete med andra på kort och lång sikt?
- Vilka förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kommer att påverka nämndens verksamhet 2025? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?
- Vilka förändringar pågår eller planeras inom nämndens verksamhet som innebär minskade kostnader eller högre intäkter? Vilken effekt får detta på nämndens behov av kommunbidrag?

Sammanfattning ekonomiska förutsättningar inför 2025

Redan inför budget 2023 minskade intäkterna från statsbidrag, vilket påverkade nämndens ekonomiska förutsättningar. Utöver det har effektiviseringskrav ålagts nämnden både 2023 och 2024, vilket gjort den ekonomiska situationen än mer ansträngd. Det märks bland annat genom det ökade antalet medarbetare i omställning och att behålla-perspektivet blivit starkare i kompetensförsörjningsarbetet. Med målbilden att värna klassrumsundervisningen, fritidshemsverksamheten och elevhälsan budgeterades det inför 2024 färre tjänster i de förvaltningsövergripande verksamheterna. Förvaltningen bedriver flera utvecklingsprojekt för att stärka verksamhetens kvalitet, till exempel relaterat till högspecialiserade lärmiljöer, studiehandledning och förvaltningens övergripande organisering. Det är i dagsläget svårt att säga vilka ekonomiska effekter dessa kommer få.

Under flera år har ökningen av antalet elever i grundskolan varit stor i Malmö. Den utvecklingen har nu tagit en annan vändning och från 2025 prognostiseras det totala antalet elever i förskoleklass och grundskola minska enligt Malmö stads befolkningsprognos från 2024. Både utbyggnadsplaner och investeringar i befintligt lokalbestånd behöver anpassas efter denna förändring i den demografiska utvecklingen. En eventuell negativ demografijustering hade också haft en direkt negativ påverkan på nämndens verksamheter 2025 med risk för att inte kunna kompensera skolorna fullt ut för pris- och löneökningar.

Förvaltningen ser ett fortsatt högt söktryck på anpassad grundskola vilket är kostnadsdrivande och ställer högre krav på fungerande lokallösningar. Mot bakgrund av detta arbetar grundskoleförvaltningen för att delvis ändra inriktning för de strategiska ställningstagandena för lokalplaneringen.

Inför 2025 finns en osäkerhet kring fördelningen av statsbidrag, framförallt statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden. Fördelningen bestäms helt av Skolverket, och inför kommande läsår finns det en risk för förändring av antalet skolor som blir tilldelade statsbidraget och av beloppets storlek.

Utifrån dessa förutsättningar vill nämnden betona behovet av full kompensation gällande indexering avseende priser och löner inför 2025.

Statsbidrag

Aktuella statsbidrag presenteras mer i detalj i stycket om riktade statsbidrag och övriga bidrag nedan. Rent generellt prognostiserar grundskoleförvaltningen med att bidragsdelen kommer att uppgå till 565 Mkr 2025, vilket är något mer än prognostiserade bidrag för 2024. Det finns dock osäkerheter kring flertalet statsbidrag, till exempel vet nämnden ännu inte exakt vilka skolenheter som får statsbidraget för bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden. För de skolor som blir tilldelade statsbidraget utgör det en betydande del av skolans budget. Nämnden vet inte heller slutgiltigt belopp för flera andra statsbidrag, bland annat bidrag för inköp av läromedel och förstärkning av speciallärare.

Kortsiktiga och kravspecifika statliga stöd ger begränsad effekt och skapar osäkerhet kring framtida finansiering. Nämnden kan därför inte nog understryka hur viktigt det är med långsiktiga statliga

sektorsbidrag istället för tillfälliga stödinsatser.

Demografiska förändringar och dess konsekvenser

Från 2025 prognostiseras det totala antalet elever i förskoleklass och grundskola att minska, dessutom i en snabbare takt än vad som tidigare prognostiserats. Både utbyggnadsplaner och investeringar i befintligt lokalbestånd behöver anpassas efter denna förändring i den demografiska utvecklingen, men en eventuell negativ demografijustering hade också haft en direkt negativ påverkan på nämndens verksamheter 2025 med risk för att inte kunna kompensera skolorna fullt ut för pris- och löneökningar.

Även om den stora förändringen av antalet individer i åldersgruppen väntas komma om ett antal år framåt så kan även de relativt små negativa förändringarna som väntas på kort sikt innebära ekonomiska utmaningar för nämnden. Redan innevarande år väntas färre elever skrivas in i förvaltningens verksamheter än vad som förväntades när budgeten lades, vilket illustreras i tabellen nedan och vilket också tas upp i Ekonomisk prognos.

	Utfall 31/12 2023	Förändring per månad	Beräknat Utfall 31/12 2024	Beräknat årsgenomsnitt	Årsgenomsnitt i budget 2024	Differens mot budget
Genomsnittlig befutv jan- dec 2024	41 981	-25	41 684	41 833	42 143	-311

Då förvaltningens kommunbidrag för både hyreskostnader och all annan verksamhet till stor del baseras på antalet individer i åldersgruppen 6–15 år, så befarar förvaltningen att ett lägre antal individer skulle kunna leda till ett lägre kommunbidrag allt annat lika. En negativ demografijustering i storleksordningen som den nya befolkningsprognosen indikerar skulle sannolikt få negativa konsekvenser för verksamheten. Färre individer innebär att färre elever som ska ha skolgång, vilket innebär lägre kostnader till viss del, men i många fall kvarstår stora fasta kostnadsposter för förvaltningen som till exempel för lokaler, system och myndighetsutövning. Dessa kostnader är svåra att skala bort i exakt samma utsträckning som antalet elever minskar. Givet en negativ demografisk omjustering och att det är svårt att skära ner på stora fasta kostnader så kommer skolorna inte kunna få full kompensation för pris- och löneökningar, även om förvaltningens budgetram räknas upp med fullt index. Skulle nämnden dessutom få ytterligare ett effektiviseringskrav så skulle förutsättningarna för verksamheterna se ännu sämre ut.

Utökning av platser i anpassad grundskola och lokaler för annan högspecialiserad verksamhet

Kostnaderna för en elev i anpassad grundskola är mångdubbelt högre än för en elev i grundskola, vilket gör att förvaltningens kostnader för anpassad grundskola tar en allt större andel av kommunbidraget i anspråk, när antalet elever som är inskrivna i anpassad grundskola ökar. Som tidigare nämnt behöver de platser i tillfälliga verksamheter och lokaler som tillskapats för att möta ökningen av platser framåt ersättas av permanenta platser i fullt ändamålsenliga lokaler.

Eftersom elever i anpassad grundskola kräver större lokalytor blir hyreskostnaden per elev större för denna elevgrupp. Detta innebär därmed att den ökning av elever inom anpassad grundskola som skett genererar en relativt stor ökning av hyreskostnaden för grundskolenämnden även om det rör ett begränsat antal elevplatser.

Även annan högspecialiserad verksamhet har högre lokalkostnader än ordinarie grundskoleverksamhet då de i regel kräver större ytor per elev. Grundskoleförvaltningen planerar att avveckla flera av dessa verksamheter och att ersätta dem med verksamheter som är organiserade som större enheter än vad som är fallet idag. Lokalerna för dessa verksamheter behöver därför ses över inför 2025 och följande år. Detta kan innebära både avveckling av vissa lokaler, och att investeringar behöver göras i befintligt lokalbestånd för att säkerställa att dessa är ändamålsenliga för den verksamhet som ska bedrivas där. Dessa investeringar skapar i sin tur driftkonsekvenser som ska finansieras av grundskolenämnden.

Behov av investeringar i lokaler

Serviceämnden och tekniska nämnden ansvarar för uppförande av byggnader för samhällsservice inom Malmö stad på uppdrag av övriga nämnder och utifrån respektive nämnds behov. Serviceämnden och tekniska nämnden lämnar i sin budgetskrivelse en investeringsplan som är framtagen i samarbete med beställande nämnder. Investeringsplanen omfattar såväl beslutade som planerade investeringar för perioden.

Investeringar i skollokaler grundar sig i olika faktorer. De flesta nybyggnationer och viss ombyggnation som genomförs grundar sig i demografiska förändringar, det vill säga att tillskapa platser för att möta ett ökat platsbehov i staden i sin helhet eller i ett avgränsat geografiskt område. När det avser en ökning av elever på totalen i staden kompenseras grundskolenämnden för den ökade hyreskostnaden detta medför, men i ett läge när platsbehovet i vissa områden inte speglas av ett ökat platsbehov på totalen måste denna platsutbyggnad bekostas av nämnden utan ett extra tillskott av pengar.

För att motverka en ökad lokalkostnad som ska fördelas på färre elever kommer grundskolenämnden därför se över platstillgången för att även framöver ha en bra lokaleffektivitet. Det finns dock en risk för att avvecklingen av skolplatser inte kommer kunna ske i samma takt som elevantalet minskar och att lokalkostnaderna per elev därför kan komma att öka.

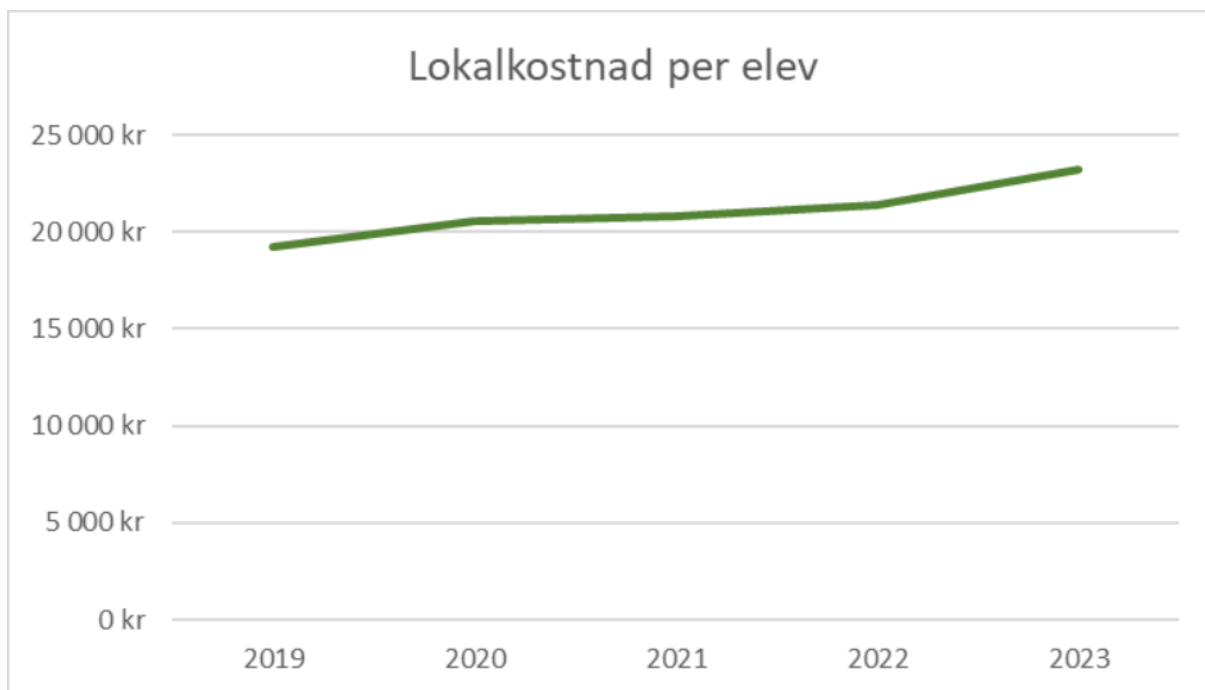
Vidare behöver investeringar göras för att möta lag- och myndighetskrav, som kan vara både verksamhetsrelaterade eller fastighetsrelaterade, och för att göra lokalanpassningar för att öka ändamålsenligheten i skollokaler. Vissa investeringar som kategoriseras som verksamhetsanpassningar är inte frivilliga, utan behöver göras för att verksamheten ska kunna bedrivas ändamålsenligt och ha förutsättningar att på ett bra sätt tillgodose elevers behov. Dessa verksamhetsanpassningar är därmed åtgärder som är en del av en medveten prioriteringsordning där många parametrar, så som fastighetsskick, riktlinjer, krav, ambitioner och likvärdighet, vägs in.

Finansiering av driftkonsekvenser

Lokalkostnader utgör en betydande del av grundskolenämndens kostnader. Rena hyreskostnader för den egna verksamheten utgör cirka 830 miljoner kronor i grundskolenämndens budget för 2024.

Lokalkostnaderna har ökat senaste åren primärt till följd av en kraftig utbyggnad av grundskoleplatser för att möta den ökning av elever som skett under samma period, men även för att åtgärder har behövt vidtas för att höja standarden i befintliga lokaler. Lokalkostnaderna per elev har ökat med cirka 30 % mellan åren 2019 och 2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Lokalkostnad i Tkr, exklusive ersättning till fristående aktörer	640 000	708 000	729 000	766 000	836 000
Andel av nämndens totala kostnader, %	13,9 %	14,5 %	14,2 %	14,3 %	14,8 %

Källa: Grundskoleförvaltningen

Med den planerade utbyggnaden kommer hyreskostnaderna att öka under planeringsperioden. Tabellen nedan visar den beräknade ökningen av hyreskostnaden per år från 2025 till 2029. Den förväntade minskningen av hyreskostnaderna mellan 2027 och 2029 beror bland annat på den nya internhyresmodellen.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2025–2030
								ökning
Hyresökning (tkr)		10 039	10 760	-5 490	-6 728	-3 183	3 836	9 234
Hyra (tkr)	830 000	840 039	850 799	845 309	838 581	835 398	839 234	1,1 %
Ökning mot föregående år %		1,2 %	1,3 %	-0,6 %	-0,8 %	-0,4 %	0,5 %	
Elever	36 315	36 099	35 829	35 741	35 419	35 039	34 569	-2,8 %
		-0,6 %	-0,7 %	-0,3 %	-0,9 %	-1,1 %	-1,3 %	
Hyra kr/ elev	22 856	23 270	23 746	23 651	23 676	23 841	24 277	6,2 %
Ökning mot föregående år %		1,8 %	2,0 %	-0,4 %	0,1 %	0,7 %	1,8 %	

Kommentar: I tabellen förutsätts att cirka 86 % av individerna 6 - 15 år går i Malmös kommunala skolor, vilket är den andelen som går i kommunal skola läsåret 2023/2024.

Utifrån den planering som fastslagits i grundskolenämnden lokalbehovsplan, beslutad i december 2023, beräknas kostnaderna för hyror öka med 1,1 % under åren 2025 till 2030. Antalet elever prognostiseras att minska med 2,8 % under samma period vilket innebär att demografikompensationen minskar samtidigt som hyreskostnaderna ökar. Hyreskostnaden per elev beräknas som en följd av detta öka med 6,2 %. Stadens ambitioner kring den generella utbyggnaden i staden behöver speglas i den resursfördelning som

nämnden bygger sin verksamhet på.

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Riktade statsbidrag

RIKTADE STATS BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
Fortbildning för lärare och förskollärare	Skolverket	4 437	4 437
Karriärtjänster	Skolverket	41 764	40 100
Personalförstärkning elevhälsa	Skolverket	673	690
Personalförstärkning speciallärare	Skolverket	10 972	10 972
Specialped för lärande	Skolverket	1 198	1 200
Personalkostn för skolsoc team	Skolverket	1 344	1 500
Akutscholor	Skolverket	1 438	1 500
Stärkt kunskapsutveckling	Skolverket	272 326	280 000
Bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioek utsatta områden	Skolverket	88 618	90 000
Läroassistenter	Skolverket	12 210	12 300
Läroarlönelyftet	Skolverket	48 741	49 000
Läxhjälp	Skolverket	6 041	6 041
Inköp vissa läromedel	Skolverket	18 121	18 200
Inköp av litteratur	Skolverket	2 533	2 000
Maxtaxa	Skolverket	31 452	31 500
OB-omsorg	Skolverket	100	100
Papperslösa barn	Skolverket	1 900	1 800
Fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk	Skolverket	14	14
Skolverket lovskola	Skolverket	3 000	3 200
Praktiknära forskning och utveckling	Skolverket	360	360
Statsbidrag för försöksverksamhet med spetsutbildning i grund- och gymn skola 2024	Skolverket	4 713	3 142
Sjukhuskolor	Specialpedagogiska skolmyndigheten	7 000	7 000
RIKTADE STATS BIDRAG	Summa	558 955	565 056

Övriga bidrag

ÖVRIGA BIDRAG, benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Prognos 2024	Prognos 2025
Lönebidrag	Arbetsförmedlingen	7 500	7 500
Nystartsjobb	Arbetsförmedlingen	500	500
Momsersättning till kommuner och regioner	Skatteverket	47 478	48 000
Sjuklön	Försäkringskassan	2 000	2 000
Skapande skola	Kulturrådet	5 600	5 600
Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek	Kulturrådet	500	500

Ersättning för asylsökande barn och elever i förskola och skola	Migrationsverket	5 000	5 000
ESF Hållbara övergångar	ESF	1 600	1 600
Schablonintäkt statsbidrag flyktingar	Migrationsverket	6 140	6 100
Donationsmedel	Diverse donationsfonder	3 000	3 000
EU-bidrag	EU	3 000	3 000
Verksamhetsförlagd utbildning/partnerskolor	Universitet/Högskolor	200	200
Diverse bidrag	Diverse företag	200	200
ÖVRIGA BIDRAG	Summa	82 718	83 200

Grundskoleförvaltningen prognostiserar med att bidragsdelen kommer att uppgå till 565 Mkr 2025, vilket är något mer än prognostiserade bidrag för 2024. Den största anledningen till detta är att tilldelningen av statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling väntas bli högre.

Från och med höstterminen 2021 finns statsbidraget för Bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare i socioekonomiskt utsatta områden. Vartannat år gör Skolverket en ny prövning av vilka skolenheter och huvudmän som har särskilda socioekonomiska och sociogeografiska förutsättningar. Statsbidraget lämnas för ett bidragsår i sänder och betalas ut efter rekvisition två gånger per bidragsår. I sammanställningen ovan antas att grundskoleförvaltningen kommer att tilldelas statsbidrag i ungefär samma storleksordning som vid tidigare bidragsår, men det finns ingen garanti för detta. Tilldelningen kan både bli högre och lägre beroende på hur många skolor som får statsbidraget och beroende på hur stor den totala tilldelningen till statsbidraget blir totalt sett.

Från och med 2023 finns ett nytt statsbidrag att söka för inköp av vissa läromedel. Statsbidraget söktes 2023 och kommer att sökas även 2024. Det är ett omfattande regelverk för att kunna söka. Bland annat måste förvaltningens budget för sådana läromedel som omfattas vara på samma nivå som förvaltningen köpt för under tidigare år. I tabellen ovan har antaganden kring beloppens storlek gjorts, men osäkerhet föreligger fortfarande kring exakta belopp.

Från och med 2023 finns ett nytt statsbidrag för förstärkning av speciallärare. Statsbidraget söktes och ansökan blev beviljad för år 2023. En ansökan för att ta del av statsbidraget även 2024 har gjorts, men det slutgiltiga beloppet som kan bli aktuellt är inte fastställt än. Därför har ett antagande gjorts i tabellen.

Begäran om investeringsram

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2025 samt plan för 2026–2030 (belopp i tkr)

Investeringstyp	Begäran 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
	58 500	58 500	58 500	58 500	58 500	58 500
Summa investeringsram	58 500	58 500	58 500	58 500	58 500	58 500